Oskarbi, bere aldetik, gero ta gorago ikusten dugu, bai soñugintzan, bai letraren grazian, eta bai antzokian moldatzeko errextasunean ere. Pasaitar gazte hauek, beharbada, esakunearen eta euskal-bertsoaren berezko soñu jator hori gogortu ta legortu egin ohi dute, ritmuaren morrontzan.

Eibar'ko Jaialdiaren lerro naguslak honeski aztertuaz, huts bat ikusten dut garbi asko, euskal-musika ariñak bere baitan gaur duan okerra, hain zuzen. Eibar'ko Jaialdiak huts hau argitara eman zuala uste dut. Gure artean sobera landu nahi dugu artixtaren pertsonatasuna, ta hola aurkezten zaigu zenbait kantore bakoitza bere eresiaren kreatzaille; bakoitza, hitzaren egille ere; eta bakoitza bere kreaziozko armoni ta ritmuz lagundurik. Norberekoikeria honek euskal doñua murriztera, xuhurtzera, kateatzera, desegitera ta galtzera garamazki.

Baldin gure entzuleak goraldutako ta sagaratutako artixta hauek nahi geunken apaltasuna balute, mesedegarri izango litzaloke euskal-kantaren izen onari. Aipagarri dan zerbait egin nahi duenari, harrigarri iruditu behar zalo, pertsona batengan olerkaritza, interpretalaritza ta musikalaritza bateratzeal (Mota hontako «bateratze» hauek egintza baten asleran konprenl-errexak dira, baiña euskal-musika asieran ez-baiña azieran ikusi nahi genuke). Aitatu dugun humiltasun hori eskatzeko arrazoiak sobera ditugu. Artixta holek altor dezatela ba dirala gure Herrian goi-maillako olerkariak; eta, orobat, haintzat ar ditzatela ditugun musikagilleak ere. Horrela, olerkariek beren goi-arnas ezagun hori doiñuaren arau ta neurriak ezagutzen dituzten musikagilleen alegiñarekin gauzatuaz, Estitxu ta Oskarbi ta holako kantore batzuen bidez zabaldu diteke, lau aizeetara, euskal doñua. Baiño batasun hori egin arteño, ez.

Biderdi egin dezatela, beraz, bai olerkariek, bai musikalariek eta bai interpreteek ere. Taldean lan egin beharra daukagu, gure onerako. Bateratu ezkero bakarrik, as gindezke gure-geurea behar duen kantakera serioski aztertzen; hau ere egiteko baitago. Gure ustea da, billatuaz-billatuaz, orkestatzeko ta istrumentatzeko geure jatorrizko erak eta moldeak arki genitzakeala. Benetako euskal-kanta nazio-artean ezagutarazi nahi badugu, bide bakarra hauxe dugu.

M. U.

KREDITOAREN MENPEKOTASUNIK EZA

Bankalarien karguen ugaritasuna elkargaitza biurtzeko lege-gaiak makiña bat istillu sortu ditu! Asmo honen bukaera kontuan artu gabe, planteamenduak zenbait puntu argitu ditu. Azter ditzagun.

Lehendabizi: Españia'ko kapitalismoa moralizatu egin nahi izandu da. Kreditoaren banaketa esku gutxlen artean egoterakoan, liberalismo ekonomikoa biziatu egiten baida. Zer da, orduan, proposatzen dutena? Ekonomilari liberal zintzoenak esango luteken bezala, estaduak bere eginkizunak betetzea, hau da, elbarriturik zegoen «lai-

ssez falre» sendatzea, hots, kreditoaren banaketa esku gutxi hoietatik kendu ta kapazidadeen neurrian zabaltzeko moduan jartzea. Beraz, alde hontatik bat: ezarritako sistema kapitalistari bizkortasuna eman nahi izandu zalo; bi, planteamendu honek kapitalismoa moralizatu nahi izan du, horregatik, duan moral kutsuagatik, demagogia egiteko prestatzen da (estadua bere menpean duten berreun familiak eta altatuaz, noski); iru, utopikoa da, ez baidu sentidurik gizarte guztiaren eraberritzearen barruan ez bada (lege-gaia, azkenerako, oso legundua iritxi da).

Bigarrengoz: hori ikusirik, sistemaren barruan egiten dan aldaketa besterik ez dala ikusirik, ba dira pauso bat eman dutenak, sistema nolabait gaiñezkatzeko esperantzan. Pauso hori bankaren naziotzea eskatzea izan da. Garbi mintzatzeko estadukeria proposatu dute soluziotzat. Ematen dute zer pentsaturik, sozializatzea, gizarteratzea, esaterakoan estadutzea adierazten dutenak. Zergatik izan diteke bankaren naziotzea estadukeria? Zenbait kontestuetan konponketa izan beharrean gaitz berrien iturria izan ditekealako. Izan ere kreditoa estaduak berak zuzen zuzenean banatu ezkero, kreditoa erabat politikatuko litzake. Hori, berez, tresna egokiena izan diteke. Baiñan hortara iritxi aurretik, zenbait galdera behar bezela erantzunda geldituta-koan. Nork eta nola erabakitzen du estaduaren interesa? Estaduaren izenean zer kriterio erabilliko dira banaketa hoiek egiterakoan? Hortxe dago koska. Galdera hauei erantzuna eman aurretik bankaren edo beste edozeiñ gauzaren, estadutzeak ez du sentidurik. Ez du sentidurik, jakiña, herriarentzat. Bakan batzuentzat izan lezake sentidua, ta gaiñera aundia, nork ukatu?

R. A.

ERMUA'ko asmo bat.

IDAZLEEN ALKARTEA

Taldeka ez dezakegula lanik egin euskaldunok, entzun dut behin baiño sarriago. Ba, ba da ordua, diot nik.

Beste guztiak bezela, bateratuta daukagu guk ere Indarra. Horregatik egin nahi da, hain zuzen, Idazleen alkarte bat. Alkarte hau, ene ustez, ez litzake, baitipait, idazleen eskubideak defenditzeko. Hortarako ere bai, noski. Halere, uste dut gure euskeraren egoerak hori baiño egikizun ausartagorik eskatzen duela. Idazle guztiok baturik, euskera literarioaren batasunaren alde lokatu behar dugu. Hortarako jaio da Alkarte hau. Hortarako eta Idazleok dauzkagun erantzukizunak eta betebeharrak kunplitu ahal izateko.

Jaio da, esan dut. Baiña, ez, oraindik ez da jalo. Ermua'ko Euskal-Idazleen Jardunaldien azken egunean, Juan San Martin mintzatu zan hontaz. Hitzegin genuen eta hitzeman giñan, komeni zanez, Alkarte hori sortu behar zala. Eta batzorde bat izendatu zan horren oiñarrizko estatutoak eratu ditzan. Behar dan orduan, emango da honen berri.